

PROFESINĖS BRANDOS KELYJE ...

Prof. Robertui Mokrikui – 60

Baltijos jūra – mokslinių tyrimų objektas.

The Baltic Sea as the target of the scientific research.

Profesinė specialisto branda – tikslios chronologijos požiūriu sunkiai datuojama būseną. Tai – daugiau siekis ir kelias, kuriuo mokslininkas eina visą gyvenimą. Šiais metais Vilniaus universiteto Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos katedros vedėjas prof. Robertas Mokrikas paminėjo savo šešiasdešimtąjį gimtadienį. Per tuos metus profesinės brandos keliu jis jau nuėjo nemažą atkarpą. Tai liudija ir R. Mokriko atlikti moksliniai darbai – parašytos ir išleistos dvi monografijos, vadovėlis aukštosioms mokykloms, nemažai mokslinių straipsnių, kartu su bendraautoriaus sudaryti trijų Baltijos šalių hidrogeologiniai žemėlapiai, monografijos. Visa tai buvo įvertinta habilituoto daktaro moksliniu laipsniu ir pedagoginiu profesoriaus vardu. 2008 m. už darbų ciklą „Baltijos artezinio baseino hidrogeocheminis-izotopinis įvertinimas: dabartinė sandara ir raida“ R. Mokrikas apdovanojotas Lietuvos mokslo premija. Nėra abejonės, kad tai – profesinė branda, tačiau jeigu apie tai užsimintumei Robertui, jis pasakytų „aš taip nemanau“. Ir būtų teisus, nes mokslo tiesų paieškos keliu einama visą gyvenimą...

Įvairiai susiklosto gyvenimas. Robertas gimė Estijoje, bet jau beveik keturis dešimtmečius gyvena Lietuvoje. Atsakyti, kas lėmė šią netolimą atstumu migraciją, nėra sudėtinga. Tuo me-

tu, kai Robertas siekė aukštojo mokslo ir geologijos specialybės, nei Estijoje, nei Latvijoje nebuvo aukštosios mokyklos, kur būtų rengiami geologai. Tad teko rinktis – tuometinio Leningrado aukštasis mokyklas, kurios atstumo požiūriu buvo arčiau nei Vilnius universitetas. Kodėl buvo pasirinktas Vilnius, nežinau. Tačiau aki-vaizdu, kad, pasirinkdamas Vilnių, jis ištraukė laimingą bilietą: įgijo specialybę, pasiekė nemažų laimėjimų mokslo srityje, pamilo lietuvių, su kuria sukūrė šeimą, išaugino du sūnus ir iki šiol laimingai gyvena Vilniuje. Tačiau Robertas nepamiršta ir savo gimtojo krašto. Ir tai daro ne tik žodžiais, bet ir darbais: glaudžiai bendradarbiauja su Estijos geologais, yra daugelio mokslinių darbų apie Estijos hidrogeologiją autorius. Ne vienerius metus važinėjo iš Vilniaus į Tartu universitetą skaityti teorinių hidrogeodinamikos ir hidrogeochemijos paskaitų, nes šiems dalykams dėstyti tuo metu Estijoje specialisto nebuvo. Tai – septyni pavyzdys judriame XXI a. pasaulyje.

Pirmoji mūsų su Robertu pažintis įvyko 1966 m. Vilniaus universiteto auditorijoje. Jis – studentas, o aš tuo metu dirbau Geologijos institute ir VU Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos katedros studentams skaičiau kelis studijų dalykus. Dėstytojais greitai pastebi žingei-

Graži ir skaitlinga prof. R. Mokriko šeima – žmona, sūnūs, marčios ir vaikaičės.

A nice and numerous family of Prof. R. Mokrikas: his wife, sons, daughters-in-law and granddaughters.

džius ir imlius žinioms studentus. Kadangi Geologijos instituto Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos skyrių tuo metu buvo užgriuvusi spręstinų problemų „lavina“, gabūs absolventai dažnai papildydavo skyriaus specialistų gretas. Tačiau tuomet Robertui teko grįžti į Estiją, nes anais laikais absolventai buvo skirstomi į darbovietes, kuriose jaunas specialistas privalėjo dirbti ne mažiau kaip trejus metus. Taigi R. Mokrikas buvo paskirtas į Estijos MA geologijos institutą. Į Vilnius jis sugrįžo 1972 m. ir darbui pasirinko Geologijos instituto Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos skyrių, kuriame ir pradėjo kaupti savo mokslinį kapitalą. Mokslininko darbe apskritai ir Roberto moksliniame kelyje konkrečiai sėkmę lėmė trys sąlygos: sugebėjimai ir požiūris į darbą, sprendžiamų problemų naujumas ir aktualumas bei darbinė aplinka, bendradarbiai ir moksliniai ryšiai su kitų šalių mokslininkais, su kuriais kritiškai apsvaustomos naujos idėjos, nauji metodiniai ir metodologiniai keliai.

Praėjusio šimtmečio paskutiniaisiais dešimtmečiais Geologijos instituto Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos skyrius tyrimus vykdė visose trijose Baltijos šalyse ir Karaliaučiaus srityje. Tuo metu skyriuje formavosi jaunų ir gabių specialistų kolektyvas, kuriam teko eiti dar

nepramintais Baltijos artezinio baseino regioninių hidrogeologinių sąlygų kartografavimo bei jo požeminio vandens išteklių vertinimo matematinio modeliavimo keliais. Taigi po kruopštaus ir kryptingo darbo 1978 m. buvo apginta daktaro, 1990 m. – habilituoto daktaro disertacijos.

Nepriklausomybės atkūrimas suteikė Baltijos šalims galimybę laisvai bendradarbiauti su Vakarų šalių mokslininkais, dalyvauti bendruose su užsienio specialistais projektuose. Robertas pasinaudojo ir šia galimybe, įsitraukdamas į artzinio baseino paleohidrogeologinius tyrimus taikant modernius hidrocheminius ir izotopinius metodus. Sukaupti nauji moksliniai duomenys buvo apibendrinti kapitaliame darbe „Baltijos baseino hidrogeologija“.

2007 m. R. Mokrikas laimėjo konkursą Vilniaus universiteto Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos vedėjo vietai užimti. Mokslo ir studijų finansavimo nuosmukio laikais mokslo ir studijų proceso organizavimas – nelengvas darbas, jau nekalbant apie doktorantų – specialistų pamainos – ugdymą. Nežiūrint į visa tai, sėkmingai judama pirmyn. Ir tai yra svarbiausia.

Kolegų ir savo vardu linkiu Tau, Robertai, geros sėkmės ir dar daug apvalių Jubiliejų...

Vytautas Juodkazis